

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ГЕОРГІЙОВИЧА КОВЕШНІКОВА

Видатний науковець сучасності Володимир Георгійович Ковешніков народився 7 листопада 1931 року в м. Борисоглібську Воронежської області. У 1955 році він закінчив лікувальний факультет Саратовського медичного інституту та в 1959 році захистив кандидатську дисертацію на тему "Мінливість середньої черепної ямки людини". У 1961 році Володимир Георгійович був направлений у Тернопільський медичний інститут, де пропрацював 23 роки, пройшовши шлях від асистента до завідувача кафедри нормальної анатомії (1970) та проректора з навчальної роботи (1980). У 1972 році він захистив докторську дисертацію. У цьому ж році В.Г. Ковешнікову присвоєно звання професора.

Працюючи на кафедрі нормальної анатомії в Тернополі, він заклав основи наукової школи остеологів, створив спільно зі співробітниками кафедри один з кращих в Україні анатомічний навчальний музей з колекцією картин - анатомічні теми в живописі.

Володимир Георгійович Ковешніков в 1984 році наказом Міністерства Охорони Здоров'я СРСР був призначений ректором і завідувачем кафедри анатомії людини Ворошиловградського медичного інституту. У 1994 році інститут, одним з перших в Україні, отримав статус університету. У 2000 році студенти та викладачі отримали нову бібліотеку "Палац книги", навчальний корпус "Аптека-студія", в 2002 році була відкрита стоматологічна клініка. Луганський державний медичний університет під керівництвом В.Г. Ковешнікова став науковим і професійним флагманом медичних університетів та академій України.

Володимир Георгійович очолив не тільки університет, а й безпосередньо завідував кафедрою анатомії

людини до 2010 року. Він продовжив традиції, засновані чудовим педагогом і вченим - професором Іриною Йосипівною Чайковською. В.Г. Ковешніков більше 40 років проводив інтенсивні комплексні дослідження з вивчення росту, розвитку, формоутворення і регенерації кісток скелету під впливом екзогенних та ендогенних факторів різної етіології та інтенсивності, інтегративної антропології. В останні десятиліття в цьому аспекті також вивчається ендокринна та імунна системи. Широкий спектр досліджених факторів: фізичних - гравітаційне поле, іонізуюче і неіонізуюче випромінювання, статичні та динамічні навантаження, гіпертермія, гіпокінезія; хімічних - макро- і мікроелементний склад споживаної води; фармакологічних - вплив на організм антиоксидантів, простагландинів, антибіотиків тетрациклінового ряду, барбітуратів, етанолу, морфіну та ін.

В.Г. Ковешніков був одним з відомих вчених-анатомів не тільки в нашій країні, а й за кордоном. Він проходив стажування в університетах Франції (Сент-Етьєн, 1985) і США (Нью-Йорк, 1995), брав участь в 23 міжнародних конгресах і конференціях. Під його керівництвом виконано 19 докторських і 53 кандидатських дисертацій, його учні працюють в Україні та за кордоном.

За результатами наукових досліджень В.Г. Ковешніковим опубліковано понад 600 наукових робіт, 8 винаходів та 11 раціоналізаторських пропозицій, більше 25 монографій. Серед них: "Словник термінів і понять з анатомії людини" (1980), "Медична антропологія" (1992), "Скелетні тканини" (2000), "Міжнародна анатомічна номенклатура" (2001), підручник "Анатомія людини" в 3-х томах українською, російською та англійською мовами (2005-2009), "Функціональна анатомія органів імунної системи" (2007) та інші.

У 1990 році В.Г. Ковешнікову було присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України. Він обирався Президентом всеукраїнського наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів, був його почесним Президентом, обирався академіком Міжнародної академії інтегративної антропології (1991), Польської академії медицини (1998), Всесвітньої академії медицини імені А. Швейцера (1999), член-кореспондентом Петровської академії наук і мистецтв (1998), членом спеціалізованої ради по захисту докторських дисертацій з морфології (Харків), членом правління Української асоціації остеопорозу. За досягнення у науковій діяльності професор В.Г. Ковешніков у 2000 році отримав державну премію України в галузі науки і техніки, нагороджений грамотою Президента України, грамотами Міністерства Охорони Здоров'я України, знаками "Відмінник охорони здоров'я", "Відмінники Вищої школи СРСР". Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня, Малою

та Великою золотими медалями імені А. Швейцера, його ім'я внесено до "Золотої книги України".

В.Г. Ковешніков був головним редактором журналу "Український морфологічний альманах", членом редакційної колегії журналів "Архів анатомії" ("Морфологія"), "Український медичний альманах", "Вісник морфології" (Вінниця), "Проблеми остеології" та багатьох інших.

У 2009 році під його керівництвом була організована спеціалізована вчена рада для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора медичних і біологічних наук. З 2010 року і до останнього часу Володимир Георгійович працював на посаді професора на своїй кафедрі, де підготував не один десяток учнів, послідовників його наукових досліджень і передавав

свій безцінний досвід співробітникам.

Громадськість Луганська високо оцінила багаторічну і багатогранну працю професора Ковешнікова В.Г., обравши його Почесним громадянином міста.

Володимир Георгійович був людиною, що поєднує в собі високі моральні принципи з організаторськими здібностями, він володів іскрою таланту з беззавітною відданістю до улюбленої справи, чуйною, справедливою людиною і талановитим керівником.

Після важкої і тривалої хвороби 17 травня 2015 р. пішов з життя вчений і педагог В.В. Ковешніков. Це велика втрата для всіх нас.

Ім'я Володимира Георгійовича залишиться вічно в наших серцях.

Президія всеукраїнського наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України, Редакція журналу "Вісник морфології"

УДК: 582.281.23:616-002

Гулько П.М., Гайдуков В.О.

Національний музей-садиба М.І. Пирогова (вул. Пирогова, 155, м. Вінниця, 21008, Україна)

С.С.ЮДІН - ГІДНИЙ ПРОДОВЖУВАЧ СПРАВИ ГЕНІАЛЬНОГО ВЧЕНОГО І ВЕЛИКОГО ХІРУРГА М.І.ПИРОГОВА

С.С.Юдін - лікар-мислитель, який мав полум'яне серце художника і душу великого гуманіста. Видатний теоретик і блискучий практик. Віртуозний хірург, який однаково блискуче володів і скальпелем, і пером. "Не помирай, поки живеш" - таким був девіз його життя. Саме йому належить видатна роль у розвитку трансфузіології і трансплантології, він напрацював оригінальні пропозиції щодо консервування крові, першим у світі застосував переливання фібрінолізної крові і справедливо вважається одним із основоположників сучасної анестезіології. Основний напрямок його діяль-

ності - невідкладна абдомінальна хірургія. Він зробив великий внесок у вирішення проблеми хірургії стравоходу, розробив оригінальний спосіб його відновлення, операція стала загальноновизнаною і знайшла послідовників у всьому світі. Це далеко не повна характеристика життя і діяльності хірурга, доктора медицини, професора Сергія Сергійовича Юдіна.

Наукові дослідження С.С.Юдіна були присвячені найактуальнішим проблемам хірургічної науки і практики. Основними його працями стали: "Спинномозкова анестезія" (1925), "Відновлювальна хірургія при непрохідності стравоходу" (1954), "Вибрані твори, книги 1-3" (1960-1962), "Етюди шлункової хірургії" (1965), "Роздуми хірурга" (1968). С.С.Юдін був почесним членом багатьох хірургічних товариств та міжнародних асоціацій хірургів Америки і Великобританії, почесним доктором Сорбонни тощо [5].

С.С.Юдін став одним із гідних продовжувачів справи великого М.І.Пирогова. Він все своє життя вчився у нього, захоплювався геніальними відкриттями, підходив до них з позицій нового часу і нових можливостей медицини, творчо розвинув багато Пироговських основ військово-польової хірургії, активно вивчав і популяризував життя і безсмертну наукову спадщину свого геніального вчителя.

Хірурги М.І.Пирогов і С.С.Юдін були людьми різних епох, жили і працювали в умовах різного рівня розвитку медичної науки, але їх об'єднували такі спільні риси як відданість своїй справі, чесність, велика працездатність, неймовірна наполегливість, високий гуманізм